

HET MOOISTE VAN
Henny Thijssing-Boer

MAUDY,
EEN MENSENKIND

Zomer & Keuning

HOOFDSTUK 1

De ramp die het dorp had getroffen, had grote verslagenheid teweeggebracht. Het anders zo vriendelijke Groninger dorpje was in rouw gehuld, en zolang de begrafenis nog niet geweest was, hadden de mensen zich zo weinig mogelijk op straat vertoond. Binnenshuis werd er echter nog steeds met verbijstering gesproken over de gebeurtenis die aan vijf mensen het leven had gekost.

In hun ontreddeuring durfde men er nauwelijks aan te denken dat er in de dagen vóór de catastrofe verheugd was uitgekeken naar het toen naderende dorpsgebeuren. Het zou een herhaling van voorgaande keren zijn, want elk jaar, zo omstreeks half januari, gaf het gemengde zangkoor zijn jaarlijkse uitvoering in Pro-Rege, een grotendeels uit hout opgetrokken gebouwtje dat achter de kerk stond.

Net als voorgaande jaren zou Jan Diekman, koster van de kerk en tevens beheerder van Pro-Rege, er samen met zijn vrouw Dora voor zorgen dat het zaaltje vóór de aanvang warm was en dat de nodige versieringen zouden zijn aangebracht. Dit jaar echter lagen Jan en Dora met griep in bed en behalve doodziek hadden zij zich schuldig gevoeld.

Bezorgd hadden ze zich afgevraagd hoe het nou allemaal moest gaan. Maar wat dat betrof hadden ze zich geen zorgen hoeven te maken, want vrijwilligers hadden spontaan hun diensten aangeboden. Take Maarhuis, een oude alleenstaande man, Geert en Mein-

tje Steendam en Cor van Wiersum hadden als uit één mond gezegd: ‘Niks aan de hand, wij komen helpen!’

Op de avond vóór de uitvoering waren zij om klokslag zeven uur in het gebouwtje aanwezig. De bedoeling was dat ze de tafels alvast in lange rijen tegen elkaar aan zouden zetten en de voor dit doel gekregen bloemen in kleine vaasjes over de tafels zouden verdelen. Het podium moest een feestelijke aanblik krijgen en zo waren er tal van karweitjes die van tevoren gedaan moesten worden.

Het was die dag snerpnd koud en in het gebouwtje was het niet veel warmer dan buiten. Jan en Dora stonden bekend als mensen die niet van verspillingen hielden: als er een poos geen bijeenkomsten in het gebouwtje op de agenda stonden deden zij zelfs de waakvlam van de gaskachel uit.

Naar de ware toedracht kon men later slechts gissen, maar het vermoeden lag voor de hand: een van de mannen zou de kachel hebben aangestoken, met alle vreselijke gevolgen van dien. Want slechts luttele minuten na zevenen werd het dorp die bewuste avond opgeschrikt door een hevige explosie die de ramen van de kerk en de omliggende huizen deed sneuvelen. Gelijktijdig ontstond er een metershoge steekvlam, gevolgd door een vuurzee waar geen ontkomen aan was. Vijf dorpsbewoners kwamen er bij om het leven, want Cor van Wiersum had zijn invalide vrouw meegenomen.

Verslagen en vol verbijstering hadden sommige mensen het blusingswerk gadeslagen en toen al was er gefluisterd: ‘Jan en Dora hebben hun leven te danken aan de griep, zou dat wel tot hen door-dringen?’ De vraag hoe dit verschrikkelijke had kunnen gebeuren lag op ieders lippen.

Later werd door experts de oorzaak vastgesteld. Er bleek een lek te zijn geweest in de toevoerleiding, toen de kachel werd aangestoken volgde de explosie.

Nooit zou men weten of er paniek was geweest onder de mensen die met zoveel goede bedoelingen aan de slag hadden willen gaan, hun namen werden gefluisterd, haast eerbiedig uitgesproken. De

oude Take Maarhuis liet geen dierbaren achter. Cor en Rika van Wiersum twee dochters, Anne en Maudy, en Geert en Meintje Steendam hun enige zoon Tom. Hij stond nu plotseling alleen voor de taak het bedrijf te leiden waar tot dan toe zijn vader de stuwende kracht was geweest.

Geert Steendam had het bedrijf – een groothandel in bouwmaterialen – van betrekkelijk klein, groot weten te maken. Geert was altijd een harde werker geweest en zijn zoon Tom had de liefde voor het bedrijf heel jong van zijn vader geërfd.

Het bedrijf stond aan de rand van het dorp, en het woonhuis van de Steendams midden in het dorp.

Geert en Meintje hadden in het dorp bekendgestaan als welgesteld, oppassend en eenvoudig van aard. Dat laatste straalde het huis een beetje uit, want het was een onopvallend klein herenhuis dat Meintje altijd alleen had onderhouden. Zij had voor in huis van hulp niets willen weten, maar het bedrijf kon er niet zonder. Geert had vier potige kerels in dienst die van aanpakken wisten en Tom zou hun hulp nu meer dan ooit nodig hebben.

Na de vijfvoudige begrafenis hernam het dorpsleven weer langzaam de normale gang. Hoe onwerkelijk dat bij velen ook overkwam, het leven ging toch weer gewoon door. Er werd weer gewerkt én gepraat, want dat was het dorp eigen. In verdrietige zorg om de nabestaanden kwam er ook weer een stukje verleden bovendrijven. Men herinnerde zich opeens weer de schande die er eens over Cor en Rika van Wiersum was uitgesproken. Ze waren allebei niet veel meer dan kinderen geweest toen ze hadden moeten trouwen.

O ja, daar was toen behoorlijk over gepraat, maar de schande van toen was allang verjaard. Cor en Rika hadden zich ontpopt als serieuze mensen die hun schouders eronder hadden gezet en nooit meer een misstap begingen. Het was ook veel te lang geleden om erover te blijven zeuren, want Anne, het kind dat toen geboren werd, was inmiddels alweer vijftwintig jaar.

Net als Tom Steendam stond Anne er nu alleen voor. Tom had de

zorg voor het grote bedrijf, Anne die voor haar zusje Maudy, dat maar liefst vijftien jaar jonger was dan Anne.

Toen Rika van Wiersum vijftien jaar na de geboorte van haar dochter weer zwanger raakte, had men daar verbaasd de wenkbrauwen over opgetrokken: hoe is het mogelijk, na zoveel jaar! Er was echter ook vertedering geweest en men had instemmend geknikt als Rika lachend had beweerd: ‘Dit kleintje zal ons jong houden, gelukkig maken. Ze is voor ons een geschenk van God.’

In die dagen, vol rouw en verdriet, herinnerde men zich opeens ook weer hoe weinig geluk er voor Cor en Rika van Wiersum bleek te zijn weggelegd. De kleine Maudy was nog maar een jaar oud geweest toen Rika werd getroffen door een beroerte en zij van een sterke, kwieke vrouw een stumperd werd die in een rolstoel belandde.

Velen konden de ogen niet drooghouden als er werd gefluisterd: ‘Ach heden, was Rika die bewuste avond toch maar thuisgebleven. Ze had immers toch geen helpende hand kunnen uitsteken.’

Van Anne had men later gehoord dat Rika die avond Cor had gesmeekt of ze mee mocht. Haar spraakvermogen was ook aangetast, maar met de klanken die ze uit kon brengen had ze Cor duidelijk gemaakt dat ze er zo heel graag eventjes uit wilde. Cor kon zijn vrouw niets weigeren; had hij dat die avond wel gedaan dan zou Rika nu tenminste nog hebben geleefd.

Ja, ja, dat was allemaal achteraf bezien. Hoe moest het nu met Anne en Maudy, de zusjes Van Wiersum? Cor was altijd fabrieksarbeider geweest, hij had, zogezegd, onderaan op de maatschappelijke ladder gestaan en zijn loon was er naar geweest. Door de ziekte die haar moeder had getroffen, had Anne zich niet kunnen ontplooiën zoals zij dat graag wilde. In die tijd zat Anne pas een paar jaar op de huishoudschool, ze werd daar afgehaald toen Rika haar dochter thuis nodig had.

In het begin had Anne hulp gekregen van een wijkverpleegster die Rika ’s morgens kwam wassen en aankleden. Het had niet lang geduurd voordat Anne wilskrachtig had gezegd dat ze dat ook zelf

wel kon. Vanaf die tijd had Anne haar moeder met liefde en toewijding verzorgd en had ze moedertje moeten spelen over haar jongere zusje Maudy.

Anne had zichzelf weggecijferd, maar om haar toch iets mee te geven voor later, hadden Cor en Rika het meisje naar een modevakschool gestuurd. Drie avonden per week had Anne daar een opleiding voor coupeuse gevolgd en haar diploma behaald. Naast de zorg voor het huishouden, voor haar moeder en haar kleine zusje, was Anne toen bovendien thuisnaaister. Wanneer Cor thuis was om voor zijn vrouw te zorgen en Maudy in bed had gelegd, zat Anne van Wiersum lange avonden achter de naaimachine. Zo had zij een steentje kunnen bijdragen om het karige inkomen van haar pa iets te verruimen.

Maar of Anne nu genoeg verdiende om voor Maudy en haarzelf te kunnen zorgen? Het dorp was maar klein en bovendien kon lang niet iedereen het zich permitteren om kleding te laten maken. Anne moest het van de beter gesitueerden hebben en van de woninginrichting die haar opdrachten gaf voor het maken van gordijnen en vitrages. Maar ook die opdrachten kwamen niet dagelijks binnen en al met al konden de dorpsbewoners wel aanvoelen dat Anne van Wiersum het bijzonder moeilijk had gekregen. Anne was een flink en dapper meisje, maar geldgebrek, oordeelde men er lustig op los, zou zelfs de sterkste mens kunnen nekken.

Wat dat betreft stond Tom Steendam er aardig wat beter voor. Hij zou een vrouwspersoon in huis kunnen nemen die de boel bestuurde en voor zijn natje en droogje zorgde. Kijk, dan was zo'n jongen als Tom alweer een heel eind op de goede weg. Op het ogenblik zorgde Eelke Noordman een beetje voor Tom. Eelke zal al jaren bij de Steendams op kantoor en haar man Albert werkte al vanaf de schoolbanken in het bedrijf.

Eelke en Albert hadden geen kinderen en als je het gefluister in het dorp mocht geloven, wilden ze die bewust niet. Daar werd door bepaalde mensen weer schande van gesproken, anderen haalden laconiek hun schouders erover op en zeiden: 'Elk mens heeft het

recht zijn eigen leven in te vullen, moet zijn eigen verantwoordelijkheid dragen.'

In deze dagen had men meer met Anne van Wiersum te doen dan met Tom Steendam, maar in feite had hij het niet minder moeilijk dan Anne. Net als zij, miste hij zijn ouders verschrikkelijk, vooral zijn moeder. Hoewel hij Eelke dankbaar was voor haar goede zorg, wist hij dat het zo niet kon doorgaan. Tijdens de uren die Eelke in zijn huis werkte bleef het werk op kantoor liggen. Het gevolg was dat Eelke overuren moest maken en hoewel zij daar zelf niet over klaagde, merkte hij aan Albert dat deze dat niet prettig vond. Hij vond het begrijpelijk dat Albert zijn vrouw 's avonds thuis wilde hebben. Het zat als het ware bij een man ingebakken, vond Tom, dat hij 's avonds, na een drukke werkdag, van zijn welverdiende rust wilde genieten.

In deze dagen was er echter van rust in zijn eigen leven geen sprake en daar kon hij absoluut niet tegen. Als hem iets tegenzat, er moeilijkheden waren, functioneerde hij maar voor minder dan de helft. Als hij van de zaak naar huis kwam moest thuis alles voor hem geregeld zijn; het eten klaar, dat soort dingen. Zo was hij het gewend geweest, moeder had precies geweten hoe ze het hem naar de zin moest maken. En nu was ze er niet meer, waarom had hij allebei zijn ouders in één klap moeten verliezen...?

Hij voelde zich afschuwelijk berooid, eenzamer dan een mens verdragen kon. Hij kon vooral moeder niet missen, de afgrijselijke waarheid wilde niet tot hem doordringen. Hoe moest je zo'n groot verlies aanvaarden?

Zo in verdrietige en opstandige gedachten, moest hij telkens aan Anne van Wiersum denken. Hij zag haar als een lotgenoot. Hij had geen geldzorgen, maar naar wat hij had gehoord, kende Anne die wel. Bovendien stond zij nu alleen in de zorg voor haar kleine zusje.

Anne en Maudy van Wiersum; op het kerkhof had hij de beide zusjes, voor het eerst eigenlijk, bewust gezien. Hij kende hen, zoals je op een dorp iedereen kent, maar niet veel meer dan dat. Hij wist dat Anne vijfentwintig was, vier jaar jonger dus dan hijzelf. Hij wist

van horen zeggen ook dat Anne weinig vreugde in haar jonge leven had gekend, maar daar had hij niet bij stilgestaan. Want kreeg niet iedereen zijn of haar portie te dragen in het leven?

Daar kon hij over meepraten, want wat Rian Boelens hem vroeger had aangedaan was ook niet zo fraai geweest. Daar had hij allang geen last meer van maar om te voorkomen dat iets dergelijks nog eens zou gebeuren, had hij maar niet meer naar meisjes gekeken. Tot die vreselijke dag, toen praktisch het hele dorp op het kerkhof aanwezig was geweest. Toen, staande voor het graf waarin Annes ouders werden neergelaten, had hij gevoeld dat Anne en hij lotgenoten waren. Dat ze opeens ontzettend veel gemeen hadden. Zijn eigen hart was tot het randje toe vol geweest van verdriet en radeloze wanhoop, hij had zich moeten verbijten om niet in tranen uit te barsten. En toen had hij Anne van Wiersum voor het eerst bewust gezien.

Ze leek een kwetsbaar jong meisje en bij het zien van haar verdriet was hij zelf nog beroerder geworden. Uit een gevoel van medelijden en als een gebaar van troost, was hij naar haar toegeschuifeld en had een arm om haar middel gelegd. Heel even maar en heel vluchtig, maar Anne had zijn aanraking gevoeld. Ze had haar gezicht naar hem opgeheven en met ogen vol tranen had ze gefluisterd: 'Moeilijk, hè...' Ze had haar armen nog vaster om Maudy geslagen en hij had enkel geknikt.

Het was moeilijk en onmenselijk zwaar om allebei je ouders tegelijk te moeten wegbrengen. Het wilde nog steeds niet tot hem doordringen dat hij vader en moeder echt nooit meer zou zien.

De dagen voor de begrafenis had hij zich helemaal geen raad geweten, hij had niet kunnen werken, eten of slapen. Soms had hij wanhopig gebeden, maar veel vaker had hij God fel verontwaardigd aangeropen. En achteraf gezien was het net of hij op zijn gefoeter antwoord had gekregen. Want toen hij die dag op het kerkhof in Annes betraande ogen keek, realiseerde hij zich dat zij er nog veel erger aan toe was dan hij. Hoe diep wanhopig moest Anne zich voelen! En toen, ondanks alle verdriet, gebeurde er iets met hem.

Hij kon het niet geloven, maar het was waar: de natuur was daar op het kerkhof en dwars door onmenselijk veel verdriet heen haar eigen gang gegaan. Hij had zijn arm om een rank meisjesmiddel gelegd, in een paar behuilde ogen gekeken en op dat moment was het door hem heen geflitst: een meisje als Anne van Wiersum is te vertrouwen. Met haar zou ik het aandurven, graag willen proberen.

Het stille verlangen naar toch weer de liefde van een vrouw had hem sindsdien niet meer losgelaten en steeds dacht hij daarbij aan Anne. Ze waren ongewild lotgenoten geworden, deelden en kenden hetzelfde verdriet en daardoor zouden juist zij elkaar kunnen steunen en helpen. Met een vrouw in huis, die moeders werk kon voortzetten, zou zijn leven weer de broodnodige regelmaat en rust krijgen en Anne zou geen geldzorgen meer hoeven hebben.

Die dag, tussen drukke werkzaamheden door, nam Tom Steendam een besluit. Hij zou Anne binnenkort een bezoek brengen, haar vragen of zij hem wilde komen helpen en of hij op zijn beurt haar een helpende hand mocht toesteken. Helpen om geholpen te worden: gezien de situatie kon daar niets op tegen zijn, vond Tom. Hij worstelde echter nog met de vraag of hij haar meteen al zou durven vragen zijn meisje te worden. Weer verkering hebben lokte hem opeens en Anne was behalve een flink en serieus meisje ook bijzonder mooi.

De hoop op meer dan enkel Annes hulp legde na een sombere tijd een vleugje glimlach over het gezicht van Tom Steendam.

Anne van Wiersum had er geen idee van wie er met het plan rondliep om haar een bezoek te brengen. Ze was blij dat Maudy deze zondagmiddag naar haar vriendinnetje, Nieske Achterveld, was gegaan. Vanochtend waren ze met hun beidjes naar de kerk geweest en na het middageten had Maudy gevraagd: 'Mag ik naar Nieske toe, of moet jij dan huilen als je alleen bent?'

Maudy was nog zo'n kind, ze begreep niet hoeveel behoefte zij er aan had om zich juist eens helemaal te laten gaan. Flink uithuilen zou opluchten, maar tot nu toe had ze daar amper de gelegenheid

voor gekregen. Overdag kreeg ze veel aanloop van klanten en buurvrouwen die het ontzettend goed bedoelden, maar waardoor zij zich telkens flink moest zien te houden. En als Maudy eenmaal in bed lag durfde zij nog bijna niet aan zichzelf toe te komen, want in haar overstelpend verdriet werd Maudy steeds huilend en bang wakker. Dan moest zij de prop uit haar veel te dikke keel wegslikken en er zijn voor haar zusje.

Gisteravond had Maudy het opeens weer te kwaad gekregen, ze was gillend van angst wakker geschrokken en zij was letterlijk naar boven gevlogen. Ze had Maudy in haar armen genomen, gestreeld en gekust en zelf ook met natte ogen had ze Maudy horen fluisteren: 'Ik droomde weer zo akelig, dat er brand was uitgebroken en dat jij er niet was. En toen... verbrandde ik ook bijna...'

'Stil maar, lieverd, het was niet echt. Slechts een boze droom. Je moet niet bang zijn, ik laat je niet alleen! Je bent mijn lief zusje, ik laat je nóóit, nóóit alleen, is het zo goed?'

Maudy had dapper geknikt, maar er meteen achteraan gezegd: 'Ik denk aldoor dat het niet echt waar is en dat pappa en mamma zo maar opeens weer bij ons zullen zijn. Van de week op school was ik heel verdrietig, ik moest bijna huilen en toen bedacht ik voor mezelf een verhaaltje. Dat Jezus tegen pappa en mamma zou zeggen: Gaan jullie maar gauw weer naar huis, want Anne en Maudy missen jullie véél te erg. Maar dat kan natuurlijk niet en daarom was het best een stom verhaaltje dat ik verzon.'

'Ach, lieverdje...'

Ze hield waanzinnig veel van Maudy, en sinds ze de verantwoording voor haar droeg, meer dan ooit. Toch was er in het verleden een tijd geweest dat ze haar kleine zusje weleens had verwenst. Vreselijk vond ze dat nu, maar in die tijd had ze het zelf zo moeilijk gehad. Eerst op school, toen de meisjes met wie ze omging hinderlijk lachend hadden gezegd: 'Je moeder is in verwachting, vind je dat niet raar? Als ik in jouw schoenen stond zou ik me ervoor schamen.' Dat had zij niet gedaan, samen met pappa en mamma had ze verlangend uitgekeken naar het nieuwe broertje of zusje.

Een jaar later werd alles opeens heel anders. Mamma werd onverwacht een wrak, hulpbehoevend en van haar, Anne, afhankelijk. In die tijd verloor zij haar vriendinnen, want die vonden het maar niks dat zij Maudy overal op sleeptouw mee naartoe moest nemen. Vanwege Maudy was zij nooit vrij geweest, had ze niet gewoon jong en onbezorgd kunnen zijn.

Als dat verdriet te groot was geworden, had ze vaak genoeg maar in alle stilte op Maudy gefoeterd en eveneens op pappa en mamma. Vol verdriet en wrok had zij menig keer in zichzelf gemokt: Waarom moesten jullie na vijftien jaar ook nog zo nodig weer een kind! Nou, bedankt hoor, nu kan ik ervoor opdraaien!

Ze was dankbaar dat ze het nooit hardop had gezegd, want het zou een donkere schaduw hebben gelegd over de uitspraak van haar ouders, die altijd zo gelukkig had geklonken: ‘Maudy is een wonderdje, voor ons een geschenk van God.’

Vanaf het eerste begin hadden pappa en mamma haar bij de komst van Maudy betrokken, maanden daarvoor had mamma tegen haar gezegd: ‘Omdat jij al zo groot bent en wij weleens denken dat jij het in je hartje niet zo leuk vindt dat er een kindje komt, mag jij er een naam voor kiezen.’

Ze had voor de naam Maudy gekozen en niemand wist waarom. Op mamma’s vraag had zij schouderophalend gezegd: ‘Ik vind Maudy gewoon een mooie naam, en ik hoop dat het een zusje wordt. Daarom.’ Ze hadden haar geloofd en de waarheid zou nooit aan het licht komen. En dat hoefde ook niet, want ze kon er nu om glimlachen. Het was kalverliefde geweest, niks meer of minder.

Ze was zeventien jaar toen ze Maurits Heidema had leren kennen. Juister gezegd: beter had leren kennen, want ze had op de lagere school altijd bij hem in de klas gezeten. Ze waren even oud, maar niet van gelijke stand en daar had zijn moeder Maurits op gewezen. Ze hadden drie maanden verkering en waren hopeloos verliefd, toen Maurits haar had verteld dat het voor hem niet gemakkelijk was. Zijn moeder wilde niet dat hij al zo jong omgang had met een meisje dat bovendien uit een lager milieu kwam.

Maurits' vader was onderwijzer; in het laatste jaar van de lagere school hadden Maurits en zij allebei les van hem gehad. Ze had meester Heidema niet gemogen en die ene keer, toen Maurits zijn hart had uitgestort, had zij op hem gefoeterd: 'Je had het niet thuis moeten vertellen, stommerd! Mijn ouders weten niet dat wij met elkaar gaan, want dan zouden ze het ook verbieden.' Onnozel én eigenwijs als een zeventienjarige kan zijn, had ze eraan toegevoegd: 'Ouders snappen niet dat hun kinderen verliefd kunnen worden, grote mensen snappen gewoon helemaal niks van de liefde. Dat je moeder mij te min voor je vindt, is echt geméén, hoor! Ik bèn niet minder dan jij!'

Maurits was het volkomen met haar eens geweest, maar hij wist niet dat zij haar kleine zusje twee jaar eerder al stilletjes naar hem had vernoemd omdat zij Maurits tóen al zo'n aardige jongen had gevonden. Dat hij haar later vroeg zijn meisje te worden, had voor haar veel betekend, maar toen hij het later weer uitmaakte, had zij zich groot weten te houden. In die tijd verlieten zijn ouders het dorp omdat meester Heidema was benoemd tot hoofd van een school in Leeuwarden. Friesland leek hun beiden vreselijk ver weg, bijna het eind van de wereld en Maurits had toen gezegd: 'Dan zien we elkaar toch niet meer en kunnen we het maar beter uitmaken.'

'Mij best, hoor!' had ze gezegd. 'Verkering hebben is eigenlijk ook alleen maar lastig.'

Kort hierna hadden de Heidema's het dorp verlaten en was zij er al snel achtergekomen dat het slechts kalverliefde was geweest. Want in de kortste keren was de naam Maurits uit haar hoofd en hart verdwenen. Kalverliefde laat nu eenmaal geen sporen na.

In de naam Maudy lag misschien een klein spoortje, maar daar kon ze nu lachend haar schouders over ophalen. Ach, wat betekent een naam, opgeroepen vanuit de sentimentele dwaasheid van het kind, dat ze toen was.

Na Maurits Heidema had ze geen vriendje meer gehad, de jongens zagen Maudy als een blok aan haar been en keken liever naar een meisje dat geen lastig, klein zusje had. En geen moeder die er

wat 'eng' uitzag...

Ach, was het een wonder dat ze wel eens op Maudy had gevoerd? Door omstandigheden had zij niet jong kunnen zijn, maar haar gevoelens verschilden niet met die van andere meisjes en jonge vrouwen. Vooral in deze moeilijke tijd zou ze maar wat graag een vriend willen hebben. Iemand die onvoorwaardelijk van haar hield en die haar in haar verdriet kon bijstaan. Waarom had dat vreselijke ongeluk moeten gebeuren...? Waarom háár ouders en allebei tegelijk? Ze miste mamma, haar handen waren zo leeg nu ze die lieve schat niet meer hoefde te verzorgen. En pappa... hij had altijd zijn uiterste best gedaan om haar zoveel mogelijk te ontzien. 's Avonds en in de weekeinden had hij dikwijls gezegd: 'Ga er toch even uit, mijn meidje. Ik zorg wel voor mamma en Maudy.'

Ze had het niet over haar hart kunnen verkrijgen zijn advies op te volgen. Mamma kreunde van pijn als pappa haar met zijn grote, onhandige werkknuisten moest verschonen of wassen en met Maudy ging het al niet veel beter. Gaandeweg was ze zich bovendien zo verantwoordelijk voor mamma en Maudy gaan voelen, dat ze de zorg voor die twee niet meer uit handen had kunnen geven.

En nu waren ze er plotseling niet meer... Nu moest zij haar kleine zusje in haar eentje grootbrengen. De verantwoordelijkheid van het móeten drukte zwaar op haar schouders. Het was ook aldoor zo donker om haar heen, zo koud en kil. Kon ze nog maar één keer hun lieve gezichten zien, hun stemmen horen...

Op dat moment braken lang opgekropte tranen los en leek Anne van Wiersum in haar wanhopig gehuil op het inverdrietige jonge meisje dat ze nooit had kunnen zijn. Ze huilde en bad tegelijk, maar het leek alsof ze niet aan zichzelf toe mócht komen. Alsof ze voortdurend groot, flink en sterk moest zijn, want haar huilbui, die voor de nodige verlichting had kunnen zorgen, werd verstoord doordat er aan de achterdeur werd geroepen: 'Is hier volk?'

Geschrokken schokte Anne overeind, veegde met een driftig gebaar haar tranen weg en haalde diep adem. Ze meende dat het een buurvrouw zou zijn, die in goedbedoelde zorg om haar kwam

vragen of ze een kop koffie kwam drinken. Lief, maar ze wilde zo graag een poosje huilen...

Anne opende de achterdeur helemaal en zei toen verbaasd: 'Tom Steendam...? Jou had ik niet verwacht.'

Tom glimlachte naar haar. 'Ik vond het mijn plicht eens te gaan zien hoe jij het maakt. Gaat het, Anne?'

Ze haalde haar schouders op, zei zacht: 'Het zal wel moeten, hè. Kom anders even binnen, dat praat makkelijker.' In de woonkeuken wees ze hem een stoel. 'Ga zitten, wil je koffie?'

'Als je die klaar hebt?'

'Nee, maar dat is in een handomdraai gebeurd.'

Anne liep naar het aanrecht in een hoek van het vertrek en terwijl zij daar bezig was observeerde Tom haar heimelijk. Net als op de dag van de begrafenis vond hij dat Anne er kwetsbaar uitzag. Maar gezien de omstandigheden was dat natuurlijk niet verwonderlijk.

Behalve dat Anne hem een lief, zacht meisje toeleek, vond hij haar knap en aantrekkelijk. Het blonde haar viel tot op haar schouders en hij zag dat ze mooi gevormde, stevige benen had. Nu hij de gelegenheid kreeg om haar nauwkeuriger te bekijken, moest hij toegeven dat ze minder tener was dan hij op het kerkhof had verondersteld. Ze was klein en slank, dat wel, maar het ontbrak haar allerminst aan vrouwelijke rondingen. Ze had een volle mond, een eigenwijs klein neusje en haar ogen – dát had hij op het kerkhof wel goed gezien – waren opvallend lichtgrijs. De donkere wimpers en de eveneens donkere wenkbrauwen gaven haar ogen, naar zijn gevoel, een heel speciale uitstraling.

Hij vond dat Anne van Wiersum er best mocht zijn en hij hoopte dat zijn onmiskenbare verliefdheid op haar zou overslaan. Met een meisje als Anne, een vrouw misschien voor de toekomst, zou hij het waarschijnlijk allemaal wat gemakkelijker kunnen dragen.

Anne verbrak zijn gemijmer. 'Gebruik je suiker en melk?'

'Graag van allebei een heel klein beetje.' Lachend voegde hij eraan toe: 'Met zuinigheid en vlijt, wordt een dubbeltje vanzelf een kwartje!'

Tom had het louter als een grapje bedoeld maar Anne ging er in volle ernst op in. ‘Volgens mij hoeft jij niet eens op een gulden te letten, en weet je dus niet waar je het over hebt.’

‘Ik begrijp wat je bedoelt en je hebt gelijk. Hoe is het, Anne, kun jij al een beetje omgaan met het verdriet dat ons beiden heeft overvallen?’

‘Nee... En het erge is dat ik niet aan mijn verdriet toekom. Er komen alleen maar zorgen op me afstormen, tijd om uit te huilen krijg ik amper. Nou ja... daarnet heel even, maar dat heb je waarschijnlijk wel aan me gezien.’

Tom knikte. Toen ze de deur voor hem had geopend, had hij haar rood behuilde ogen inderdaad gezien. Om haar niet nog meer in verlegenheid te brengen had hij het niet laten merken, nu zei hij bewogen: ‘Een flinke huilbui lucht op, dat weet ik bij ondervinding.’

‘Heb jij ook gehuild...?’ Heel even dwaalden haar lichte ogen over zijn gezicht, daarna boog ze haar hoofd en zei zacht: ‘Jij kunt vermoedelijk ongestoord uithuilen, maar ik moet aldoor sterk zijn voor Maudy. Ze hield zo ontzettend veel van haar pappa en mamma, ze kan het niet bevatten dat ze er nooit meer zullen zijn. Ze huilt vaak hartverscheurend, soms zelfs in haar slaap. Dan mag ik niet aan mezelf denken, maar moet ik haar troosten. Ze is nog zo klein, tien jaar, wat is dat nou...’

‘Jij hebt het moeilijker dan ik, dat had ik me al gerealiseerd. Kun je het financieel bolwerken, Anne?’

In een haast onverschillig aandoend gebaar trok ze met haar schouders. ‘Het gaat net, door heel erg zuinig te zijn. Geen kapjes van het brood weggooiden en op al dat soort kleine dingen letten. Ik heb de krant al opgezegd en de telefoon heeft zijn langste tijd hier in huis ook wel gehad. Ach, dat zijn maar bijkomstigheden, mijn grootste zorg betreft Maudy.’

‘Hoezo, maakt zij het je extra moeilijk, is het een lastig kind?’

Anne schudde haar hoofd en haastte zich het voor Maudy op te nemen. ‘Nee, ze is juist ontzettend lief! Maar sinds die afschuwe-

lijke brand is Maudy doodsbang dat ik er opeens ook niet meer zal zijn. Zodra ze mij maar even mist raakt ze in paniek, dat moet ik zien te voorkomen.

Om heel eerlijk te zijn moet ik bekennen dat het, ondanks mijn zuinigheid, financieel ook niet zo best gaat... In deze tijd van het jaar laten de mensen nauwelijks nog nieuwe kleren maken, ze wachten op het voorjaar. Dan zal er wel weer werk naar me toekomen, want dan krijgt men bovendien de schoonmaakkriebels en denkt men ook aan nieuwe gordijnen en zo.

Ik heb gehoord dat Jan Houtman van de supermarkt een nieuwe caissière vraagt, dat lijkt mij wel wat, maar ik durf niet te solliciteren. Ik zie het al gebeuren dat er een rij mensen voor de kassa staat en dat ik dan moet zeggen: Het spijt me mensen, maar ik moet thuis zijn voordat Maudy uit school komt. Nee hoor, zo'n baantje kan ik wel vergeten, niemand zit trouwens om mij te springen.'

Tom knikte en onder de indruk van haar zorgen polste hij voorzichtig: 'Of het zou iemand moeten zijn die zelf in nood zit en geen uitweg meer ziet...'

Met een ruk hief Anne haar gezicht naar hem op en aarzelend vroeg ze: 'Het lijkt net alsof je het over jezelf hebt?'

Hij glimlachte om haar begrip, zei verontschuldigend: 'Ik ben die ik ben, in nood denk ik het eerst aan mezelf. Daarom ben ik naar je toegekomen. Ik red het alleen niet, 'k heb iemand nodig die voor mijn huishouden en voor mij wil zorgen. En zo, niet helemaal zonder zelfzucht dus, dacht ik het eerst aan jou. We zijn op een wrede manier lotgenoten geworden en volgens mij hebben wij elkaar gewoon nodig. Mocht het nog niet tot je doordringen, dan zeg ik het nu op de man af dat ik je een baan kom aanbieden.'

Tom keek ernstig, zijn oogopslag was goudeerlijk en die lokte Anne te fluisteren: 'Je méént het... Meen je het echt, Tom Steendam?'

'Anders zat ik hier niet. Eelke Noordman helpt me zo goed en kwaad dat gaat, maar ik wil vastigheid. Als ik van de zaak thuiskom, moet de boel daar geregeld zijn. Het eten op tafel, dat soort dingen.

Zo ben ik het altijd gewend geweest, mijn moeder...'

Tom zweeg, moest iets wegslikken en Anne zei zacht: 'Schaam je niet, ik kan ook niet zonder tranen of een dikke keel aan mijn ouders denken. Het is zo wreed, zo onrechtvaardig. Ik worstel aldoor met de vraag waarom God dit vreselijke niet heeft willen voorkomen. Uw wil geschiede, dat wéét ik, maar het is zo verdraaid moeilijk om die woorden nu in mijn gebeden te gebruiken...'

'Ja, ik weet precies wat je bedoelt, en zo worstelen wij samen met te veel dingen, Anne. Ik hoop dat je mijn aanbod aanneemt, dat je beseft dat er voor ons beiden niets anders opzit dan helpen om geholpen te worden.'

'Helpen om geholpen te worden?' echode Anne. 'Dat klinkt niet onaardig, maar hoe zie jij dat voor je?'

'Nou, gewoon. Dat jij de deur van dit kleine huurhuis achter je dichttrekt en bij mij komt wonen. Ik bied je een goed salaris, je zult nergens een hand hoeven op te houden.'

'Dat klinkt voor mij vanzelfsprekend erg verleidelijk, maar heb je aan mijn zusje gedacht? Maudy zal meekomen en ook in jouw huis zal zij voor mij nummertje één zijn! Bovendien heb ik vaste klanten voor naaiwerk, die wil ik ook niet verliezen.'

Tom veegde al haar bezwaren van tafel en snapte zelf niet waar hij zo snel oplossingen vandaan haalde. 'Ik ben weliswaar geen kinderen gewend, maar ik heb niks op Maudy tegen. Het lijkt me vrij logisch dat zij bij jou op de eerste plaats komt en bovendien, als je geholpen wilt worden, zul je wat water bij de wijn moeten doen. Wat jouw naaiwerk betreft, de verdiensten daarvan, bedoel ik, die zou je bijvoorbeeld voor Maudy kunnen gebruiken. Dan hoeft jij je, wat dát betreft, ten opzichte van mij niet schuldig te voelen. Ach, en wie weet zorgt zo'n klein meisje voor weer wat vrolijkheid in mijn huis. De sfeer is er momenteel allerbelabberdst.'

'Hier is het niet veel beter,' zei Anne en hardop vroeg ze zich af: 'Hoelang zou het duren voordat de steen, die nu zo zwaar op ons hart drukt, ons wat ruimte geeft om in elk geval weer gewoon te kunnen ademen...?' Voordat Tom haar zelfs maar kon troosten,

ging ze verder: ‘Je aanbod is echt heel verleidelijk, daar mág ik niet eens nee op zeggen, maar ik weet niet of ik dit lieve huisje, met zoveel dierbare herinneringen wel kan verlaten. Overigens: stel dat ik bij jou zou komen wonen, weet je wat er dan staat te gebeuren?’

Tom lachte geamuseerd. ‘O, jawel! Men zal over ons gaan praten, want twee jonge mensen onder één dak, dát hoort niet zo! Ach, Anne, ik mag toch aannemen dat jij daar ver boven staat? Voor mij is er maar Een aan Wie ik verantwoording verschuldigd ben.’

Anne knikte en zei: ‘Het doet me goed dat je het juist zo formuleert, want zo denk ik er namelijk ook over. Ik trek me van dorpsroddels niks aan, en dat komt omdat pappa en mamma er vroeger veel mee te maken hebben gehad. Zoals je misschien wel weet moesten mijn ouders heel jong trouwen. Ze waren niet veel meer dan kinderen, en dat werd hun in het dorp niet in dank afgenomen. Ik kan me daar nog altijd zó kwaad over maken! Mamma heeft het me verteld en ook hoe vreselijk zij daar onder geleden heeft. Pappa trouwens niet minder. Er werd ronduit schande van gesproken; waar haalde men het recht vandaan!’

Anne zat zich zichtbaar op te winden, haar stem werd zacht toen ze verderging: ‘Ik kan nog altijd niet begrijpen dat niemand zich in die tijd heeft gerealiseerd dat mijn ouders allebei wees waren. Door omstandigheden kwamen ze in dit dorp terecht waar ze elkaar leerden kennen en liefhebben. In hun allesoverheersende liefde gingen ze te ver en dat mag niet. Dat weten we allemaal, net als degenen die mijn ouders met een vinger durfden na te wijzen. Maar het waren louter de omstandigheden die er toe hebben geleid.

Stel je eens voor: twee kinderen, want veel meer waren ze niet, die voor het eerst in hun leven liefde en bescherming bij een ander vonden. Die een toekomst voor zich zagen waarvan ze tot dan toe slechts gedroomd hadden. Ze klampten zich aan elkaar vast, ik vind het allemaal nogal begrijpelijk, hoor.’

‘Dat is het ook,’ zei Tom, met haar meevoelend. ‘Opgestoken vingers komen vaak van mensen die zelf niet helemaal een schone lei hebben. Trek je er maar liever niets meer van aan; als ik aan je zusje

denk veronderstel ik dat jij wel iets anders te doen hebt. Je bent een dappere vrouw, Anne van Wiersum!’ In Toms ogen lag oprechte bewondering.

Anne lachte onderdrukt. ‘Vind je? Het stelt anders niks voor; ’k heb al bijna vanaf haar geboorte voor Maudy moeten zorgen. Ze is mijn zusje, maar soms heb ik het gevoel dat ze mijn kind is. Dat gaat vanzelf, kun je niks aan doen. Nu ik er alleen voor sta, realiseer ik me heel scherp dat ik er voor haar zal móeten zijn én dat ik niets liever wil. Maar gemakkelijk is het niet...’ Ze zweeg heel even, Tom vermoedde dat ze tranen moest wegslikken voordat ze kon doorgaan. ‘Ik heb ze eerder niet gemist, maar nu mijn ouders er niet meer zijn zou ik graag familieleden willen hebben. Lieve ooms en tantes zouden nu voor Maudy en mij veel kunnen goedmaken. Denk ik...’

‘Och, dat is vaak maar betrekkelijk,’ vond Tom en hij legde het waarom daarvan uit. ‘Ik heb wel ooms en tantes, die wonen sinds jaar en dag in het uiterste zuiden van Limburg. Behalve een kaart met kerst, was er geen contact en vanwege de begrafenis zijn ze na lange jaren weer eens in het hoge noorden geweest. Een van de tantes klaagde steen en been over de afstand die ze ervoor hadden moeten afleggen, een andere tante kon haar emoties niet bedwingen en drukte me zowat plat. Haar ontroering zou me iets gedaan hebben, als ze naderhand de moeite had genomen om contact met me te houden. Maar zelfs een simpel telefoontje bleef uit en zo zie je dat je aan familie, die ver weg woont, ook niet bar veel steun hoeft te hebben. Zij zijn hun neef alweer vergeten en ik mis hen niet. Zo eenvoudig ligt dat als je niks met elkaar van doen hebt.’

‘Dan ben ik in feite rijker dan jij,’ concludeerde Anne, ‘want ik heb Maudy. Voor haar zal ik er altijd zijn. *Altijd!*’

‘Ik zal mijn best doen om aardig voor haar te zijn, dus wat let jou dan nog om bij mij te komen wonen?’

‘Ogenschijnlijk niets,’ zei Anne bedachtzaam, ‘maar ik moet voorzichtig zijn, Tom. Vooral vanwege Maudy mag ik niet roekeloos alle schepen achter me verbranden. In de eerste plaats moet ik

háár vastigheid kunnen bieden en wie garandeert mij dat dat in jouw huis het geval zal zijn? Jij kunt, bijvoorbeeld, over een jaar wel getrouwd zijn en dan sta ik toch maar mooi weer op straat. Of stel dat blijkt dat we absoluut niet met elkaar overweg kunnen, dat weet ik ook nog niet zeker. Wat kennen wij elkaar nou, ik weet niet eens precies hoe oud jij bent?’

‘Ik ben negenentwintig jaar en wees gerust,’ glimlachte Tom, ‘ik trouw niet. Of...’ Het zou al met jou moeten zijn, had hij willen zeggen, maar Anne onderbrak hem. Zij herinnerde zich opeens dat Tom verkering had gehad met Rian Boelens, een meisje dat destijds in het dorp woonde. Het was plotseling uitgeraakt en haast vanzelfsprekend had men er in het dorp toen weer de mond vol van gehad.

Ze keek hem trouwhartig aan en informeerde zacht: ‘Heb je nog altijd liefdesverdriet, wil je daarom geen ander?’

Tom schudde gehaast zijn hoofd. ‘O nee, daar ben ik allang van genezen! Rian en ik hebben drie jaar verkering gehad, ik was drieentwintig toen ik haar leerde kennen, zesentwintig toen zij mij de bons gaf.

We waren keurig verloofd, er was zelfs sprake van trouwen. En omdat Rian in die tijd hevig verliefd was op een huis in een dorp verderop, kocht mijn vader dat alvast voor ons. Eenmaal getrouwd, zou het voor mij een fluitje van een cent zijn om dagelijks van het ene naar het andere dorp te rijden, want ook toen al had ik een snelle auto. Maar het liep anders en het was het aloude liedje: Rian verloor haar hart aan een ander en verliet met hem het dorp. Natuurlijk zat ik toen behoorlijk in de puree, maar achteraf ben ik blij dat het zo gegaan is.’

‘Toch vind ik het sneu voor je,’ zei Anne, ‘en zat je vader toentertijd dan niet vreselijk met de aankoop van dat huis in zijn maag?’

‘Nee hoor, daar vond hij al gauw huurders voor. Het betreft een allerliefst bungalowtje en daar was volop belangstelling voor. Het werd verhuurd aan een dame wier man vroeger notaris is geweest in de stad Groningen. Na zijn dood verlangde mevrouw Terlingen

naar de rust van het platteland en zo waren we toen allemaal geholpen. Ze woont er nog steeds, onderhoudt het keurig en maakt elke maand stipt op tijd de huur over.'

Anne liet het verhaal even op zich inwerken en kon toen niet nalaten te zeggen: 'Al met al moet jij er warmpjes bij zitten. Dat kan ik niet zeggen.'

'Ik zou best iets met jou willen delen, 'k heb al gezegd dat je salaris niet zuinig zal zijn.' Tom aarzelde maar heel even voordat hij eraan toevoegde: 'Maar alles in het leven kan altijd beter, en vaak op een veel eenvoudiger manier.'

'Vind je het gek dat ik je nu even niet kan volgen?' Anne keek hem vragend aan, maar in plaats van antwoord te geven, stelde Tom een wedervraag.

'We hadden het over de liefde en hoe abrupt daar een eind aan kan komen. Jij bent jong en mooi, verlang jij niet naar de liefde van een man?'

Anne bloosde licht, maar knikte instemmend. 'Ja, natuurlijk wel, ik ben inderdaad nog jong en bovendien gezond. Ik vind je vraag echter een beetje gênant, je mag blij zijn dat ik er desondanks toch eerlijk antwoord op gaf.'

'Ik polste je alleen maar. Als jij had gezegd dat de liefde je gestolen kon worden, had ik niet tegen je durven zeggen dat ik... nogal veel in je zie.'

Anne schrok, staarde hem een ogenblik perplex aan en zei toen zacht: 'Ik heb genoeg aan mijn hoofd, Tom Steendam. Flauwe grapjes kunnen er niet meer bij...'

'Sorry,' zei Tom berouwvol, 'ik overviel je ermee, maar het was beslist geen flauwe grap. Ik weet niet of jij het je nog herinnert dat ik op het kerkhof, toen we het allebei onmenselijk moeilijk hadden, een arm om je heen legde? De hulpeloze, zielsverloren blik die jij me toen toewierp, raak ik niet meer kwijt. Sinds die dag, voor ons een martelgang, ben jij niet meer uit mijn gedachten geweest.'

'Dat moet ik dan maar geloven,' zei Anne en ze geloofde hem. Want een man, bedacht ze, met zo'n eerlijke oogopslag, zou iets

dergelijks niet uit zijn duim kunnen zuigen. Ze sloeg haar lichte ogen naar hem op, haar stem was een fluistering. ‘Wat verwacht je nu van mij...? We kennen elkaar amper.’

‘Daar heb je gelijk in, maar was dat vroeger niet net zo, als een jongen een meisje vroeg? Dan kende je elkaar in feite ook alleen van gezicht, maar je was nieuwsgierig naar meer. Waar ik nu op doel zijn de jonge, romantische jaren in je leven, maar waarom zou de vraag: wil je mijn meisje worden, raar of ongewoon zijn nu jij en ik wat ouder zijn? We zijn geen snotneuzen meer, maar daarom juist zouden we het kunnen proberen. Of jij moet, vanzelfsprekend, helemaal niets in mij zien.’

‘Ik weet het niet, je overvalt me behoorlijk.’ Anne durfde niet te bekennen dat ze hem een knappe vent vond en bovendien aardig. Evenmin kon ze tegen hem zeggen dat ze soms hevig naar de liefde verlangde. Naar een paar sterke armen om haar heen, een stem die lieve woordjes in haar oor fluisterde. Iemand die haar zorg voor Maudy met haar wilde delen. Want dát was voor haar echt het allerbelangrijkste!

‘Je zou mijn voorstel op zijn minst in overweging kunnen nemen,’ vond Tom.

Anne bloosde meisjesachtig. ‘Daar was ik in gedachten juist mee bezig. Als ik gewoon vrij was, zou het me vleien dat jij me vroeg je meisje te willen worden. Maar ik ben gebonden, ’k heb Maudy. Zij is mijn grootste zorg en zal dat altijd zijn. De man, die met mij in zee wil gaan, moet ook van mijn zusje houden. Anders durf ik het niet aan. Toch zou ik graag verkering willen hebben, daar moet ik eerlijk in zijn.’

‘Dan is er een opening, die wij moeten vullen met geduld,’ meende Tom. Hij keek voor zich uit en zei bedachtzaam: ‘Alles vraagt immers geduld? Ik denk tenminste dat dat zo is. Want kijk maar naar ons beiden: wij moeten geduld opbrengen om ons overstelpend verdriet te laten slijten.

Eigenlijk zouden wij mensen veel vaker naar de natuur moeten kijken. Naar de bomen, bijvoorbeeld, die zo onnoemelijk veel

geduld uitstralen. Gelaten doorstaan zij barre winters, hevige rukwinden, omdat ze in vol vertrouwen weten dat er weer betere tijden zullen aanbreken. Na wat ons is overkomen, zal er voor ons ook weer een tijd aanbreken waarin het weer wat lichter en warmer zal zijn. Daar moeten we op durven vertrouwen en dat bedoelde ik met: alles is geduld.'

'Alles is geduld...' echode Anne. 'Wat klinkt dat mooi, zo heel veel belovend. Maar ik ben nog niet zo ver dat ik al zo positief kan denken.'

Tom ging daar niet op in en Anne vond het nogal poëtisch toen ze hem hoorde zeggen: 'Zelfs de hoogste en sterkste bomen zoeken veelal beschutting bij soortgenoten, omdat ze anders kwetsbaar zijn in barre jaargetijden. Ik geloof er opeens sterk in dat wij, als doodgewone stervelingen, daar een voorbeeld aan móeten nemen. Wij kunnen het ook niet alleen bolwerken, de een heeft de ander altijd nodig. Ik voel me de laatste tijd tenminste als een heel geknakte boom, 'k heb jouw hulp nodig, Anne.'

In haar ogen blonken tranen, haar hart werd gevuld met medelijden voor hem. Zacht en belovend zei ze: 'Helpen om geholpen te worden... Die woorden hebben indruk op me gemaakt. Gezien onze omstandigheden, schuilt er waarheid in. Het is goed, ik neem jouw helpende hand aan en steek je de mijne toe.'

'Dank je, Anne,' zei Tom ontroerd, en na even nadenken voegde hij er zijn liefste wens aan toe: 'Heb je er inmiddels al over nagedacht of je mijn meisje wilt worden?'

Anne bloosde licht en zei ietwat verlegen: 'Sinds je me er zo plompverloren mee overviel... heeft het me niet meer losgelaten. Ik vind je aardig, zou het maar wat graag met je willen proberen. Maar ik vraag me aldoor af of jij Maudy niet gemakshalve over het hoofd ziet. Je moet goed beseffen waar je aan begint, want nogmaals wil ik je erop wijzen dat mijn zusje niets tekort mag komen!'

Tom glimlachte, stelde haar en zichzelf gerust door te zeggen: 'Kom maar gauw met Maudy naar me toe! Zo'n klein meisje kan volgens mij geen hinderpaal zijn en tussen ons zal het voorzichtig

aan moeten groeien.’ Hij dacht niet aan Maudy toen hij verderging: ‘Ik stap nu weer op en ik kan je zeggen, Anne, dat je een last van mijn schouders hebt genomen. Daar zou ik je voor willen bedanken met een zoejtje, mag dat...?’

Tom was opgestaan, Anne volgde zijn voorbeeld. Ze voelde dat er alweer een blos over haar wangen kroop, heel vervelend, en kwam daarvoor uit. ‘Ik bloos als een meisje van achttien, maar het is ook ontzettend lang geleden dat ik een kus kreeg van een jongen. Ik voel me opeens heel jong en begint niet iedere verkering met een eerste, schuchtere kus...?’

Ze hief haar gezicht naar hem op en Tom beantwoordde dat uitnodigend gebaar. Hij drukte een kus op haar mond, haar gesloten ogen vertederden hem en deden hem ontroerd zeggen: ‘Het komt weer goed met ons, dat voel ik, Anne!’

‘Ik hoop het...’ zei ze al even ontroerd, ‘ik hoop dat we steun en beschutting bij elkaar mogen vinden en dat we, daardoor gesterkt, het gemis van onze ouders aankunnen.’

Anne dacht in een flits twee dingen tegelijk. Aan Toms gezegde: helpen om geholpen te worden en aan bomen die veiligheidshalve beschutting bij elkaar zoeken. Ze glimlachte stil voor zich uit, maar of ze het een en ander ook daadwerkelijk kon benoemen...?

Ze had Tom nauwelijks uitgelaten of Maudy kwam binnen. Ze keek Anne vragend aan. ‘Ik botste zojuist bijna tegen Tom Steendam op, wat kwam die bij jou doen?’

Anne sloeg haar armen om haar zusje heen, ze had haar eigen emoties nog niet verwerkt toen ze tegen Maudy zei: ‘Tom Steendam kwam eens kijken hoe ik het maakte en hij kwam heel goed nieuws brengen. Voor ons allebei, Maudy!’

Dat een kind van tien verder kijkt dan haar neusje lang is, liet Maudy blijken door gevoel op te brengen voor Tom. ‘Hij heeft zijn pappa en mamma ook verloren, was hij net zo verdrietig als wij, Anne?’

‘Ja, lieverd, hij voelt zich ook radeloos. En weet je Maudy, Tom

kan niet zo goed voor zichzelf zorgen. Hij kan geen eten koken, het huis niet schoonhouden en zo. Daarom kwam Tom vragen of ik hem wilde komen helpen. Hij wil graag dat wij tweetjes bij hem komen wonen.'

Anne had haar best gedaan het zo simpel mogelijk voor Maudy uit te leggen, deze wierp Anne een donkere blik toe. 'Doe je het...?'

Anne knikte bijna geestdriftig. 'Tom en ik gaan elkaar helpen, begrijp je? Ik ga voor hem zorgen en hij betaalt mij daarvoor. Dan hoeven wij niet langer zo heel erg vreselijk zuinig meer te zijn.'

'Krijg ik dan de laarsjes met het bontje die bij schoenmaker Klug-kist voor het raam staan?' vroeg Maudy kinderlijk naïef, om er meteen achteraan te zeggen: 'Ik vind het niet leuk, 'k wil niet bij Tom Steendam wonen.'

Anne had deze reactie niet verwacht, en viel geprikkeld uit. 'Ja, hoor eens Maudy, er zijn ook dingen die ik niet leuk vind, hoor! Dat ik moeite heb de eindjes aan elkaar te knopen, bijvoorbeeld, en niet weet of ik in de toekomst wel goed voor jou kan blijven zorgen. Mijn naaiwerk is onvoldoende, ik móet er gewoon een baan bij hebben. Tom Steendam bood me een kans die ik niet voorbij mag laten gaan en jij zou er niet zo moeilijk over moeten doen. We moeten sámen verder, Maudy, ik kan het niet alleen, jij moet mij ook willen helpen!'

'Dat wil ik ook wel, maar... ik wil hier blijven wonen. Dit is toch ons huis, Anne?'

Anne legde een arm om haar zusje heen en trok haar beschermend tegen zich aan. 'Stil maar, lieverdje, ik begrijp je wel. In dit huisje liggen voor ons dierbare herinneringen aan pappa en mamma, maar wat denk je dat er gaat gebeuren als ik de huur niet kan betalen? Ik wil je niet bang maken, integendeel; ik doe het misschien in de eerste plaats wel voor jou...'

Er schoot een brok in haar keel toen ze erachteraan dacht: Jij komt in de eerste plaats, maar ik heb zelf zo'n behoefde aan liefde. Het behoedzame kusje van Tom proef ik nog. Het is lang geleden dat ik me weer jong voelde en ontroerd omdat er plotseling iemand

is die mij wil liefhebben...

‘Huil je nu om mij, Anne?’ Maudy’s benepen stemmetje bracht Anne in de werkelijkheid terug.

Ze lachte dapper, zei zacht: ‘Ook een klein beetje om jou, maar vooral om een heleboel andere dingen. Je moet niet bang zijn, Maudy, want ik neem heus geen onbezonnen stappen. Voorlopig blijven we hier wonen en ga ik alleen overdag naar Tom toe. Later zien we dan wel weer. Ben je nu gerustgesteld?’

‘Ja, want ik vind Tom Steendam niet aardig.’

‘Nou moet je niet raar doen, want je kent hem niet eens! Hij is wél aardig, want hij dacht het eerst aan ons. Tom vindt het leuk dat jij met me meekomt naar hem, dat heeft hij tegen me gezegd.’

‘Zopas botste ik buiten bijna tegen hem aan en toen zei hij niet dat hij graag wilde dat ik ook in zijn huis kwam wonen. Hij zei niks, alleen maar: Hai, Maudy!’

Anne slaakte een zucht, ze kon niets anders bedenken dan: ‘Ja maar, lieverd, wat verwacht jij dan. Dat Tom je had opgetild en geknuffeld? Daar ben jij te groot voor en hij is geen kinderen gewend. We moeten alledrie langzaam naar elkaar toe groeien, dan komt het wel goed.’ Ze wisselde snel van onderwerp door te vragen of het gezellig was geweest bij Nieske.

Maudy knikte en lachte alweer. ‘We hebben op Nieskes kamer gespeeld, Nieskes moeder kwam limonade boven brengen en snoepjes en toen moest haar broertje ook met ons spelen, want hun pappa en mamma gingen naar de kerk. Jaapje was heel klierig en toen was het niet leuk meer. Hij hoefde niet mee naar de kerk en dat vind ik stom, want Nieske moet haast altijd op hem passen.’

Anne lachte om Maudy’s verontwaardigd gezichtje, en in stilte dacht ze: Je moest eens weten hoe vaak jij ‘klierig’ bent geweest en dat ik altijd op je moest passen. Maar voortaan zal ik niet meer op je mopperen, er slechts zijn voor jou.

Dat laatste beloofde Anne van Wiersum zichzelf bijna plechtig en toen haar gedachten naar Tom Steendam dwaalden, leek ze na lange tijd weer een beetje gelukkiger.